

Nr 200

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ett extra bidrag till den verksamhet, som bedrivs av Förenta Nationernas flyktingkommissarie.

(1:a avd.)

I propositionen nr 190 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 19 oktober 1956, föreslagit riksdagen medgiva, att ännu odisponerade medel till ett belopp av 7 000 000 kronor av det av riksdagen beviljade anslaget å 75 000 000 kronor, avseende bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete i enlighet med 1946 års Washingtonöverenskommelse, måtte såsom gåva överlämnas till Förenta Nationernas flyktingkommissarie att användas för varaktig utplacering av flyktingar, som för närvarande befinner sig i flyktingläger eller under likartade förhållanden.

I proposition nr 369 till 1946 års höstriksdag hemställde chefen för finansdepartementet, efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena, att riksdagen måtte bevilja dels ett reservationsanslag å 50 miljoner kronor såsom bidrag till den internationella flyktingkommittén i London, dels ock ett reservationsanslag å 75 miljoner kronor såsom bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete, allt i enlighet med 1946 års Washingtonöverenskommelse angående de tyska tillgångarna i Sverige.

I nämnda överenskommelse ingick en skrivelse från den svenske förhandlaren, vari uttalas följande:

»Till fullföljande av sitt deltagande i återuppbyggnadsarbetet har svenska regeringen, i samband med den träffade uppgörelsen, funnit lämpligt lämna följande bidrag.

1. Svenska regeringen kommer att ställa 50 miljoner kronor till den internationella flyktingkommitténs förfogande för att användas till återuppbyggelse och ny bosättning för offer för tyska åtgärder, vilka icke kunna repatrieras.

Ehuru den svenska regeringen förbehåller sig att bestämma, på vilket sätt dessa medel skola ställas till förfogande, ber jag Eder vara övertygade att den skall bemöda sig att ställa dem till förfogande så snart som möjligt och på det sätt, som är bäst ägnat att främja kommitténs syften.

2. Svenska regeringen kommer vidare att anslå 75 miljoner kronor, som den kommer att fördela mellan de länder, som anslutit sig till skadeståndsöverenskommelsen i Paris. Beslut om fördelningen komma att träffas efter

meningsutbyte med de allierade, vilka härutinnan företråda dessa länder, och under välvillig prövning av deras synpunkter.

Samråd kommer även att äga rum mellan svenska regeringen och vart och ett av de länder, som kunna komma att erhålla del i detta belopp, angående omfattningen och sättet för tillgodonjutandet av dess andel, antingen genom avskrivning, nedsättning eller ökning av beviljade eller framtida krediter eller genom beviljande av nya krediter eller på annat sätt, som må överenskommas mellan respektive land och Sverige.»

I motiveringen till propositionen uttalades följande:

»Vad beträffar bidraget å 75 miljoner kronor för fullföljande av den tidigare svenska finansiella stödverksamheten torde anslag för ändamålet böra anvisas å driftbudgeten, eftersom medlen i första hand torde komma att användas för avskrivningar. Det är ännu för tidigt att ange några närmare riktlinjer för medlens användning. Enligt Washingtonuppgörelsen har Sverige förklarat sig villigt att, innan beslut fattas om medlens disposition, inhämta de allierades synpunkter på frågan och ge dessa en välvillig prövning. Givetvis blir därjämte vissa direkta överenskommelser med de omedelbart berörda länderna påkallade. Jag vill emellertid understryka, att beslutanderätten i ifrågavarande sammanhang helt tillkommer de svenska myndigheterna.»

Propositionen blev av riksdagen godkänd.

Anslaget å 75 miljoner kronor har enligt en på sin tid uppgjord fördelningsplan disponerats eller kommer inom en nära framtid att ha disponerats på följande sätt.

För Danmark, Frankrike och Norge avdelade belopp å 15, 12 respektive 15 miljoner kronor har avskrivits å äldre krediter. Belopp å 2 respektive 9 miljoner kronor, avsedda för Grekland och Nederländerna, har avräknats på löpande fordringar enligt gällande betalningsavtal, ingångna i samband med upprättandet av den europeiska betalningsunionen. För Jugoslavien avdelat belopp å 10 miljoner kronor ingår i överdragningsrätt på jugoslaviska nationalbankens kronkonto i Sveriges riksbank. Beloppet skall definitivt tillfalla Jugoslavien, så snart från jugoslavisk sida full ersättning erlagts enligt en mellan Sverige och Jugoslavien träffad överenskommelse om reglering av vissa svenska anspråk i Jugoslavien. Slutligen har till Tjeckoslovakien avsatts ett belopp av 5 miljoner kronor, som beräknas komma att ha disponerats inom en nära framtid. Sammanlagt har sålunda av de anslagna medlen 68 miljoner kronor tagits i anspråk eller beräknas att inom kort ha tagits i anspråk.

Av anslaget återstår därefter odisponerat ett belopp av 7 miljoner kronor, motsvarande vad enligt den ovannämnda fördelningsplanen skulle avdelas för Belgiens och Luxemburgs räkning. Dessa länder har efter förhandlingar förklarat sig icke göra anspråk på ifrågavarande medel. Det tillkommer därför Sverige att efter inhämtande av de allierade huvudmakternas synpunkter besluta om medlens användning för annat ändamål.

Svenska regeringen, som i Washingtonavtalet utfäst sig att använda stats-

medel till 75 miljoner kronor för internationellt återuppbyggnadsarbete, har således att välja annan lämplig användning för ännu odisponerade medel. Såsom ett synnerligen behjärtansvärt ändamål har därvid framstått medlens överlämnande som gåva till Förenta Nationernas flyktingkommissarie att användas för varaktig utplacering av flyktingar, som för närvarande befinner sig i flyktingläger eller under likartade förhållanden. De allierade huvudmakterna har förklarat sig införstådda med en dylik användning av medlen.

Utskottet. 1946 års riksdag anvisade 75 miljoner kronor till bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete i enlighet med 1946 års Washingtonöverenskommelse angående de tyska tillgångarna i Sverige. Av den föreliggande propositionen framgår, att av detta anslag återstår odisponerat ett belopp av 7 miljoner kronor.

På av departementschefen anförda skäl finner utskottet sig böra tillstyrka, att sistnämnda belopp överlämnas som gåva till Förenta Nationernas flyktingkommissarie att användas för varaktig utplacering av flyktingar, som för närvarande befinna sig i flyktingläger eller under likartade förhållanden.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att ännu odisponerade medel till ett belopp av 7 000 000 kronor av det av riksdagen beviljade anslaget å 75 000 000 kronor, avseende bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete i enlighet med 1946 års Washingtonöverenskommelse, måtte såsom gåva överlämnas till Förenta Nationernas flyktingkommissarie att användas för varaktig utplacering av flyktingar, som för närvarande befinna sig i flyktingläger eller under likartade förhållanden.

Stockholm den 27 november 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlson, Näsgård, Gillström, Näsström, Boman, fröken Andersson, herrar Pålsson, Gustaf Andersson, Einar Persson, Thun, Holmqvist, Axel Andersson och Söderberg; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, Åkerström, Rubbestad, Andersson i Mölnadal, Widén, Johansson i Mysinge, Thapper, Nihlfors, fru Ericsson i Luleå, herr Karlsson i Olofström och fröken Vinge.